

סדר הלימודים לתואר השני

מטרת הלימודים היא לאפשר לתלמידים התמחות בארכאולוגיה במדור אחד או בשניים, כדי לקדם במחקר מדעי, ובעבודה ארכאולוגית בשדה ובמעבדה.

הלימודים למ"א מתנהלים בשלושה מסלולים:

1. המסלול המחקרי (מסלול א')
2. המסלול הלא-מחקרי (מסלול ב')
3. לימודי מוסמך במגמת הוראה (כולל לימודי מוסמך במסלול במגמת הוראה לבעלי תעודת הוראה).

פירוט מלא על לימודי המוסמך, כולל תנאי מעבר ללימודי תואר דוקטור, ראו בפרק "ידיעות לתלמידי התואר השני והתואר השלישי".

נוסף לכללי הפקולטה הנוגעים ללימודי המוסמך במסלולים השונים, חלות על תלמידי החוג לארכאולוגיה החובות שלהלן:

מסלול א' - מחקרי

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 נ"ז כדלקמן:

I. התמחות במסגרת מדור אחד בחוג לארכאולוגיה (א/1)	
א. השתתפות בסמינריונים במדור	8 נ"ז
ב. קורסים במסגרת מדור ההתמחות ⁸	8 נ"ז
ג. ארכאולוגיה של השדה ⁹	4 נ"ז
ד. יתרת נקודות הזכות – בהתאם להנחיות המדריך האישי (2-6 נ"ז מחוץ לחוג)	
	<u>8 נ"ז</u>
סה"כ	28 נ"ז

או

II. התמחות בשני מדורים (ראשי ומשני) במסגרת החוג לארכאולוגיה (א/2)

1. מדור ראשי:	
א. השתתפות בסמינריונים	8 נ"ז
ב. קורסים במסגרת מדור ההתמחות הראשי ⁸	6 נ"ז
ג. לימודים מחוץ לחוג להשלמת המדור הראשי	2 נ"ז
2. מדור משני:	
א. השתתפות בסמינריון	4 נ"ז
ב. קורסים במסגרת מדור ההתמחות המשני ⁹	4 נ"ז
3. קורס נוסף לשני המדורים:	
ארכאולוגיה של השדה ⁹	4 נ"ז
	<u>4 נ"ז</u>
סה"כ	28 נ"ז

סיוורים וחפירות

חובת השתתפות בימי סיור במסגרת הקורס "ארכאולוגיה של השדה". פרט לכך, על התלמידים להשתתף במשך שלושה שבועות במצטבר בחפירה ארכאולוגית בתחום המדורים/בו/בהם הם לומדים, וזאת בנוסף לחפירה הלימודית בה השתתפו בתום שנה א' או ב' לתואר הראשון.

שפת מחקר נוספת או לימודי עזר למ"א

התלמידים חייבים בלימוד שפת מחקר מודרנית ברמת מתקדמים או בלימודי התמחות מחקרית למ"א, בהתאם למדור התמחותם, ולפי הפירוט להלן:

1. **המדור הפרהיסטורי** - התלמידים רשאים לבחור, בתיאום עם המנחה ובאישור מנומק של המדריך, בין **צרפתית** כשפת מחקר מודרנית נוספת בהיקף 16 נ"ז, לבין לימודי עזר בהיקף 8 נ"ז, כגון לימודי שיטות כמותיות, לימודי ממ"ג ברמות שונות, **שפת תכנות** או בהתמחות מיוחדת אחרת.

2. **המדור המקראי** - התלמידים רשאים לבחור בין **צרפתית לגרמנית** כשפת מחקר מודרנית נוספת בהיקף 16 נ"ז, או בלימודי עזר בהיקף 8 נ"ז, כגון לימודי שיטות כמותיות, לימודי ממ"ג ברמות שונות, **שפת תכנות**.

3. **המדור הקלאסי** - תלמידי המוסמך חייבים בלימודי שפה מחקרית מודרנית מבין השפות הבאות: **צרפתית, גרמנית או איטלקית**. תלמידים שנדרשים לצורך עבודת המוסמך שלהם לשפה אחרת מאלו הנוכרות לעיל, או לקורסי עזר אחרים, דוגמת לימודי שיטות כמותיות או לימודי ממ"ג ברמות שונות לפי הצורך, יוכלו ללמוד קורסים אלו במקום שפה מחקרית מודרנית באישור מנומק של המדריך בהיקף 8 נ"ז.

4. **תלמידי אשורולוגיה** חייבים בלימוד שפת מחקר שנייה – **גרמנית ברמת מתקדמים** בלימודי המוסמך.

⁷ לא כולל נ"ז עבור לימודי התמחות מחקרית (להלן) ועבודות סמינריוניות.

⁸ במדורים הפרהיסטורי והמקראי חייבים המתמחים להשתתף בקורס "כתיבה מדעית" (43942).

⁹ מתקיים פעם בשנתיים.

עבודה סמינריונית

פרט לעבודה הסמינריונית המחקרית לתאר שני ("תזה"), תלמידי המסלול המחקרי מחויבים בכתיבת עבודה סמינריונית נוספת במהלך לימודי התואר, במסגרת אחד מהסמינרים. העבודה משוקללת בשיקלול הסופי כ-4 נ"ז נוספים.

בחינה מסכמת

מסלול 1/א

שתי בחינות בכתב ובחינה בעל-פה עפ"י הנחיית המדריך האישי וראש המדור.

מסלול 2/א

1. בחינה בכתב במדור הראשי עפ"י הנחיית המדריך האישי וראש המדור.
2. בחינה בכתב במדור המשני עפ"י הנחיית המדריך האישי וראש המדור.
3. בחינה בעל-פה, משותפת לשני המדורים, על כל חומר הבחינה בכתב.

מסלול ב' - לא מחקרי

היקף הלימודים במסלול זה הוא 40 נ"ז¹⁰ כדלקמן:

I. התמחות במסגרת מדור אחד בחוג לארכאולוגיה (1/ב)

8	נ"ז	א. סמינריונים במדור ההתמחות
10	נ"ז	ב. קורסים במסגרת מדור ההתמחות ¹¹
4	נ"ז	ג. ארכאולוגיה של השדה ¹²
10	נ"ז	ד. קורסי בחירה בתיאום עם המדריך האישי
8	נ"ז	ה. לימודים מחוץ לחוג (כולל סמינריון)
40	נ"ז	סה"כ

II. לימודים בשני מדורים במסגרת החוג לארכאולוגיה (2/ב)

מדור ראשי:		
8	נ"ז	א. סמינריונים במדור הראשי
10	נ"ז	ב. קורסים במסגרת המדור הראשי
2	נ"ז	ג. קורסי בחירה בתיאום עם המדריך האישי
8	נ"ז	ד. לימודים מחוץ לחוג להשלמת המדור הראשי
מדור משני:		
4	נ"ז	א. סמינריון
6	נ"ז	ב. קורס/ים במסגרת המדור המשני
2	נ"ז	ג. קורסי בחירה בתיאום עם המדריך האישי
קורס נוסף לשני המדורים:		
4	נ"ז	ארכאולוגיה של השדה
44	נ"ז	סה"כ

סיורים וחפירות

חובת השתתפות בימי סיור במסגרת הקורס "ארכאולוגיה של השדה".

עבודות ובחינות

תלמידי המסלול הלא-מחקרי מחויבים בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות: האחת – במדור ההתמחות (היחיד או הראשי) בחוג, השנייה – בהתאם להמלצת המדריך האישי.

¹⁰ לא כולל נ"ז עבור עבודות סמינריוניות.

¹¹ במדורים הפרהיסטורי והמקראי חייבים המתמחים להשתתף בקורס "כתיבה מדעית" (43942).

¹² מתקיים פעם בשנתיים.

המזרח הקרוב הקדום, לשונותיו ותרבויותיו

המדור ללימודי המזרח הקרוב הקדום, לשונותיו ותרבויותיו מציע תכנית לימודים באשורולוגיה. במסגרת תכנית לימודים זו ניתן גם לשלב קורסים באגיפטולוגיה, בתיאום עם יועץ המדור למזרח הקרוב הקדום.

אשורולוגיה

מטרת הלימודים

ההוראה באשורולוגיה מקנה לתלמידים את ידיעת השפות בכתב-היתדות, בעיקר **אכדית ושומרית**, וכן את ידיעת ההיסטוריה והתרבות של עמי המזרח הקדמון, נושאי מסורת כתב-היתדות למן ראשית הערים השומריות ועד שקיעתה של תרבות כתב-היתדות בסוף האלף הראשון לפני הספירה.

מבנה הלימודים

הלימודים לתואר הראשון בחוג נלמדים במסגרת לימודי **מדור ראשי**, החל משנה א', או במסגרת **התמחות משנית** בהיקף 10 נ"ז (לימודי אכדית וקורס נוסף שמציע המדור) לתלמידי ארכאולוגיה שלומדים באחד מהמדורים האחרים בחוג **כמדור ראשי**. פרטים נוספים על מסלולי הלימודים ראו בפרק "ידיעות לתלמידי התואר הראשון".

תכנית הלימודים כוללת קורסי הרצאות כלליים על ההיסטוריה, הדת והתרבות של מסופוטמיה הקדומה, וקורסי שפה של הלשון האכדית והלשון השומרית. להשלמת רמת הידע באשורולוגיה, על כל התלמידים ללמוד גם **14 נ"ז** קורסים בתחומים קרובים במסגרת "**אשכולות**" מחוגים אחרים (לדוגמה "**אשכול**" מקרא + היסטוריה של ע"י ויהדות זמננו, "**אשכול**" היסטוריה, "**אשכול**" שפות או "**אשכול**" בתחום דתות. ניתן ללמוד 10-15 נ"ז מ"**אשכול**" ראשי ועד 5 נ"ז מאשכולות אחרים), בתיאום עם יועץ המדור.

סדר הלימודים לתואר הראשון

		חובה פקולטתית:
נ"ז	2	קורס מיומנויות הקריאה והכתיבה ¹³
		לימודי חובה
		שנים א-ג
נ"ז	14	לימודי "אשכולות" מחוגים אחרים
נ"ז	3	מבוא לארכאולוגיה של א"י והמזרח הקדום באלף 3+הדרכה
נ"ז	3	מבוא לארכאולוגיה של א"י והמזרח הקדום באלף 2+הדרכה
		או
נ"ז	2	מבוא לארכאולוגיה של א"י והמזרח הקדום בתק' הברזל
נ"ז	3	מבוא לארכאולוגיה של יוון + הדרכה
		שנה א
נ"ז	8	אכדית למתחילים
נ"ז	6	קורסים באשורולוגיה
		שנה ב
נ"ז	6	קורסים באשורולוגיה
נ"ז	4	שומרית למתחילים
נ"ז	2	אכדית למתקדמים א
נ"ז	2	קורס מתקדם באכדית
		שנה ג
נ"ז	6	קורסים באשורולוגיה
נ"ז	2	שומרית למתקדמים
נ"ז	4	קורסים מתקדמים באכדית ושומרית
נ"ז	4	בחינה אינטגרטיבית
נ"ז	ללא	עבודה סמינריונית אחת ¹⁴
נ"ז	4	+ קורסים מתכנית "אבני פינה" ¹⁵

סה"כ 68-67 נ"ז

סה"כ

¹³ פטורים מקורס זה תלמידים אשר: א. השיגו ציון 140 ומעלה בחלק המילולי במבחן הפסיכומטרי; ב. לומדים את הקורס באחד החוגים המפורטים לעיל, ראו בפרק "ידיעות לתלמידי התואר הראשון".
¹⁴ עבודה בכתב יש להגיש בקורסים השייכים לתת-מדור אשורולוגיה בלבד. העבודה הסמינריונית אינה מוכה בני"ז, אך ציון העבודה ייחשב בשקלול הסופי לתואר כ-4 נ"ז.
¹⁵ תלמידים שחוגם השני בפקולטה אחרת יפנו למזכירות החוג ליעוץ בנדון. מידע על קורסי "אבני פינה" ראו ב"ידיעות לתלמידי התואר הראשון".

תנאי מעבר

משנה א' לשנה ב' - ציון 60 לפחות בקורס אכדית למתחילים, וממוצע ציונים 60 לפחות בכל הקורסים הנלמדים בשנה א'.

משנה ב' לשנה ג' - ממוצע ציונים 60 לפחות בכל הקורסים הנלמדים בשנה ב'.

עבודות בכתב ובחינות

1. הגשת עבודה סמינריונית אחת בשנה ב' או בשנה ג' בקורסים טקסטואליים ממדור אשורולוגיה בלבד.
2. בנוסף לשאר החובות, תתקיים בחינה אינטגרטיבית (4 נ"ז) שתכלול גם טקסטים וספרות מקצועית שנלמדו במהלך לימודי הב"א, וכן טקסטים חדשים (unseen). הבחינה תיערך בכתב וניתן לפצלה.

מסגרת לימודי תת-מדור משני

תלמידי החוג לארכאולוגיה עם התמחות ראשית במדור ארכאולוגיה מקראית, קלאסית או פרהיסטוריה, יוכלו לבחור באשורולוגיה כהתמחות משנית בהיקף של 10 נ"ז בשנים ב' ו-ג'.

לימודי חובה במדור - התמחות באשורולוגיה

8	נ"ז	שנה ב - אכדית למתחילים
2	נ"ז	שנים ב-ג - קורסים נבחרים מתוך המדור
10	נ"ז	סה"כ

סדר הלימודים לתואר השני

- הלימודים המתקדמים באשורולוגיה יכללו שיעורים מונוגרפיים, תרגילים וסמינריונים מן התחומים הבאים:
- ספרות אכדית לסוגיה, לפי הניבים השונים לתקופותיהם;
 - ספרות שומרית לסוגיה;
 - שפה וספרות חיתית;
 - המסורת הדו-לשונית במסופוטמיה;
 - אכדית של ארצות שכנות למסופוטמיה: סוריה וארץ-ישראל, אנטוליה, עילם;
 - סוגיות היסטוריות, כולל גאוגרפיה היסטורית של מסופוטמיה ושכנותיה;
 - סוגיות בתחומי החברה והמשפט;
 - תולדות הדת;
 - התרבות החומרית של מסופוטמיה ושכנותיה (מן החוג לארכאולוגיה);
 - לימוד לשונות אחרות שבכתב היתדות.

הלימודים למי"א מתנהלים בשני מסלולים:

- המחקרי (מסלול א')
- הלא-מחקרי (מסלול ב')

פירוט מלא על לימודי המוסמך, כולל תנאי מעבר ללימודי תואר דוקטור, ראו בפרק "ידיעות לתלמידי התואר השני והתואר השלישי".

נוסף לכללי הפקולטה הנוגעים ללימודי המוסמך במסלולים השונים, חלים על תלמידי תת-המזור באשורולוגיה החובות שלהלן:

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 נ"ז בהתייעצות עם מורי המגמה (לא כולל נ"ז עבור משימות בכתב):

קורסים שונים	שיעור/שוי"ת	4	נ"ז
4 סמינריונים, בהתאם לתחום ההתמחות	סמ	16	נ"ז
קריאה מודרכת מלווה בדיווח על קריאה, בהנחיית מורה במגמה - שעה בכל שנה	הדר	1	נ"ז
לימודים מחוץ למגמה, תוך התייעצות עם המדריך האישי	שוי"ת	8-6	נ"ז

שפת מחקר

לימוד השפה הגרמנית ברמת מתקדמים או הצגת הוכחה לידיעת השפה ברמת B1.

עבודות בכתב

- כתיבת שני רפרטים מתוך הקורסים שנלמדו.
- כתיבת עבודה סמינריונית באשורולוגיה בלבד (בנוסף לעבודה סמינריונית בעלת אופי מחקר), אלא אם התקבל אישור אחר מיועץ המ"א.

בחינה מסכמת

הבחינה המסכמת תכלול שני שאלונים ותהיה ניתנת לפיצול. האחד יכלול טקסטים בנושאים שנלמדו בסמינריונים, והשני יכלול שאלות בתחום ההתמחות. היקף הבחינה ייקבע בתיאום עם המדריך האישי. במקרים מסוימים יוזמנו התלמידים לבחינה בעל-פה.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 40 נ"ז, מתוכם 28 נ"ז כמו במסלול א' ו-12 נ"ז נוספות מקורסים במזור ו/או מחוץ למזור.

בחינה מסכמת - כמו במסלול א'.